Ч. 39 (9.870). Львів, четвер 19. жовтня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік XL

ДІЛО

Виходить щоденно рано.

РЕДАКЦІЯ И АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса тел.: „Діло—Львів".
Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.
Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
Місячно в краю 2500 Мп.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Німеччині 3000 н. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. корон, Румунії 50 лей, Болгарії 50 левів, Австрії 3.000 мп. Зміна адреси 100 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА **100 Мп.**

Видає: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО". Начальний редактор: ФЕДЬ ФЕДОРЦІВ

Львів, 17. жовтня 1922.

Постійно на індексі.

В наші руки попало кілька примірників краківської „Нової Реформи" з памятних днів серпня 1919 р., коли українська Галичина уявляла собою одно велике цвинтарище, коли через увесь край прочосився один великий стогін.

Нинішна хвиля, хвиля грози і безконечного лихоліття якраз надається до того, щоби пригадати дещо з тез і висновків „Нової Реформи" на підкладі подій останніх днів. Це тим більше важно, що „Нова Реформа" належить до найповажнійших польських пресових органів і є далекою від крикливої лубочности величезної більшости польської преси та що появляється на суто польській области, а тим самим не має яркої чорносотенно-шовіністичної закраски „кресових" органів.

В ч. 340 з 20. серпня читаємо такий характеристичний уступ: „Нинішній Українець не може жити в згоді з Поляком, стрічаючися з ним всюди. Культурно ми випередили Українців о цілі століття, що їх подражнює і занепокоює, а психольогічно як нарід-маса аж до останнього селюшка, є ми визнавцями ідеольогії панів. Постійна наша стичність з Українцями певно не допоможе до того, аби уступила шкідлива українська ідеольогія, бо в разі істнування того контакту ми є чимсь що просто провокує українську натуру до безнастанного опору, ненависти, жалю. Українець, лякаючись нас і нашої — не так жажди володіння, як психольогії володаря зєднається проти нас з чортом, щоби вратувати фантом своєї незалежности чи окремішности"...

Не будемо вдаватися в критичний розгляд цих бундючних поглядів, які є випливом передвчасного завороту голови, є летючими, упоюючими словами на вітер, є очевидними парадоксами „визнавців ідеольогії панів". Звештою, на умотивування цих парадоксів не приводиться ніяких аргументів, а звернемо увагу лиш на твердження про польську культурну вищість. Що Поляки під деяким оглядом у своїх тзв. вищих верствах є культурно богатші, але не вищі, не улягає сумніву. Польська культура завдячує свій розвиток важкій праці цілих поколінь українського народу на всім престорі українських земель. Так було за старої Річипосполитої, коли міліони українських панщизняних рабів працювали на кілька десяток тисяч польських панів — тих, що творили націю в тодішньому розумінню; так було за австрійських часів, коли український селянин своєю працею і трудом оплачував польську культуру в Східній Галичині, як це в приступі щирости признав був в австрійському парляменті лідер польських соціялістів Ігнаци Дашиньскі; так зрештою є й тепер, коли на кождому кроці кладеться нам перепони, завалюється нам шлях до освіти, до науки, до культури. Цеж страшний культурний вандалізм, коли на протязі двох років (1919 і 1920) у Східній Галичині переміново аж шістьсот українських народних шкіл на польські; цеж втручування в бездонну пропасть темноти й невіжества, коли на Волині фактично ліквідується українське шкільництво, створене українською владою; цеж непростимий злочин перед маєстатом культури, коли не допускається української молоді до університетських студій. А вже клясичним зразком боротьби з наукою, безпощадної війни з українською культурою, є недільна подія у Львові.

Польська поліція заборонила відбути інавгурацію викладів „Товариства наукових викладів ім. Петра Могили", „мотивуючи" свою заборону тим, що ті виклади мають уровень вище популярного та що є систематичні. І це є вповні достаточною причиною, щоби заборонити ті виклади. Колиб ці поліційні аргументи податя до відома чужинця, то він безумовно не повірив би в їх правдивість. Бо цеж унікат в цілім світі, щоби поліція присвоювала собі право видавати осуд про рівень науковости якого небудь викладу, щоби поліція, яка ніде не має і не може мати претенсій до науки, засвоювала собі права університетів чи академій наук. Не знаємо ні одного наукового твору, який написав би хоч би один комісар поліції, а навпаки знаємо, що серед поліційних членів поліційної академії наук є багато пів-знальфабетів, котрі не розуміють навіть ніякої наукової термінольогії, а тим більше української. Зрештою, Тов. ім. Петра Могили є власне товариством наукових викладів, а не популярно-наукових. Другий поліційний заміт міститься в систематичности викладів. Ніякий царський ступайка не був би видумав такого великого „злочину", як те, що у викладах систематично проводиться якусь наукову дисципліну. Якраз навпаки, систематичність викладів є їх прикметою, додатньою стороною, бо не вводить слухача в хаос, тільки ступнево дає йому спромогу розвинути свій світогляд.

Польська преса, похвалюючи поліцію, яка заборонила інавгурацію викладів і виклади взагалі та при помочі зброї розігнала зібраних слухачів, робить здогади, що це мала бути інавгурація шкільного року на тайнім українськім університеті. А колиб і так було, то чи вчитися, студіювати, заняти кількатисячну масу молоді, яка отсе вже чотири роки є позбавлена науки, є злочином? Чи український народ має допустити до того, щоби його молодь знівечилася, аби він сам потахнув у вічній темряві і невіжестві, аби він аж до суду віку був тільки погноєм для чужих культур, для чужого культурного багацтва? Чи українська культура постійно має бути на індексі і чи у важкому лихоліттю має згинути і пропасти, як гинула і пропадала на протязі важких століть української історії, топтана дикими ордами східних кочевиків, нищена Москвою, переслідувана всіми, хто тільки був убожший культурно, хто хотів стати на вищий щебель коштом нашої культури?

Ось на ці питання повинні відповісти ті, що в своїй непомірній бундючности уважають себе культурно вищими, повинні відповісти так, як личить культурній нації, яка має справжню культуру, а не фальшовану.

Хоч — правду кажучи — колиб прийшло нам мінятися за цілість культури, за всенародню культуру, а не ту, що є власністю тих, яких зараховується до „die oberen zehn Tausend", то ми не поміялись би з тими, що по словам „Нової Реформи", „культурно випередили Українців о цілі століття". Тільки крайня ігноранція „in rebus ucrainicis" могла подиктувати п. Сроковскому чи кому иншому таку бездумну і бундючну фразу.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

Галицькі відносини.

Польська преса з нагоди смерти С. Твердохліба.

Львівська польська преса присвячує доволі богато місця події, яка мала місце в Сапіжанці в неділю, і діяльности С. Твердохліба. Тон статтей — погромовий.

Півофіціяльна „Газета львовска" пише: „Незрозуміла поблажливість властей, що ні в одні́м випадку не здобулися на відстрашаючий примір, хоча мали до сього нагоду. Де є ці наглі суди, якими погрожувано? Як оправдати, що приловлених на горячім учинку підпалячів і убийників ставиться перед наглий суд на це, щоби він умив руки і передав їх звичайному судови? Як зрозуміти, що такому прим. „Ділови" дозволяється щоденно плювати на все, що польське і гльорифікувати нетільки наших ворогів зовнішних. але й кождий бандитський напад на майно польське, зреферований ще й з клинами? Раз муситься зірвати з цим методом. Ми є і завжди були за признанням свобід Русинам. Одначе рівночасно треба показати, що, о скільки користаючим з цих свобід запевнена опіка права, — о стільки горе кождому, що засідається на це право і хоче підкопати державу".

Як бачимо, зовсім в стилю поліційної „Газети цодзенної". А вона, „Газета цодзенна" — навіть спрепарувала при цій нагоді новий своєрідний „документ" для піднесення погромового настрою.

В атмосферу, вже й так до краю подразнену, кидає провокаційну вістку, неначе би Українці на 1. падолиста плянували повстання. Вистане навести заголовок з підзаголовками провокації „Цодзенної": „Ми засуджені на погибель. — Грізна небезпека. — На випадок вибуху повстання в Малопольсце Всходнєй військо має війти щойно на другий день рано. — Між тим нехай гайдамаки мордують польське населення. — „Різати Ляхів". — Українські наглі суди. — Мордувати всіх".

Очевидно, реферувати цю чергову провокацію брукового свистка — шкода місця. Не перша вона, й певно не остання. А мета цих безкарних провокацій відома: розбурхувати й піддержувати погромові настрої серед міського шумовиння. Зразком для сівачів погромових тенденцій злопамятна „чорна сотня" в царській Росії, яка ці методи проповідувала й спеціялізувала в таких органчиках охрани, як „Двуглавый арьол" і „Кієв".

Налякавши своїх читачів ad hoc придуманим повстанням, в другій статті, присвяченій С. Твердохлібови „Газета цодзенна" кидає громи на „диких різунів з під знаку Шептицького, Куницького і инших" і на „школу Шептицьких, Федаків, Куницьких і Ганкевичів, „co sieją mordy i pożary". Після сього недвозначного заклику до погромів, поліційний орган киває в сторону когось у Варшаві, що „swem niezdecydowaniem pośrednio ułatwia zbrodniarzom ich pracę".

Найбільше місця присвячує недільній події „Курєр львовскі" у вступній статті під заголовком „Доволі вже поблажливости. Сидір Твердохліб, піонір польсько-української угоди замордований" і в другій статті п. з. „Nowa zbrodnia szaleńców ukraińskich". У вступній статті нач. редактор „Курєра" — Вол. Ямпольскі взиває до репресій. Він пише: „Держава зорганізована, правова, якою є Польща, мусить на своїй території забезпечити певність майна і життя для горожан, загварантувати послух для своїх прав і розпорядків.

Дилемат є ясний і отвертий: з одного боку передчасною лагідністю осмілювання зграї політичних бандитів — на нещастя держави, краю, населення, — з другого добро Польщі, нашої провінції, добро і воля великої більшости мешканців. Не має що надумуватися над вибором. Не пора на півзасоби. Треба здецидованих діл, щоби зловити і унешкідливити і руки і моз-

Пр. 350/22. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст артикулів уміщених в часописи „Діло" ч. 34. (9.865) з дня 12. жовтня 1922. в артикулах під наголовками: 1) „Два табори" в уступах а) між словами „тишина" і „По деяких", б) між словами „від тих, що" і „не вміючи", в) між словами „не відповідаючи" і „вимогам", г) між словами „відмовляються" і „засідати", д) між словами „свого уряду" і „Але вертаймо". 2) „У виборчому круговороті" в уступі між словами „мас селянських" і „Сподіваємось". 3) „Яка наука в українських школах" в уступах а) між словами „педагогічні засади" і „недавно тому". б) між словами „Добре" і „Але на сьому", в) між словами „прямо" і „відбуваються", г) між словами „батьків" і „Таке діється", д) між словами „що польське" і „Але непосилання" е) між словами „на своїм" і „Але народ". 4) „Галицькі відносини" в уступах а) між словами „аж кишить" і „Дня 5. жовтня". б) між словами „Чехословаччину" і „деякі". 5) „Польські вибори і Сх. Галичина" в уступах а) від слова „Шалена" до „сусідів", б) від слова „Зазнавав" до „на марно", в) від слів „Як що пр" до кінця артикулу. 6) „З польських справ" в уступах а) перший наголовок, б) уступ між словами „уряд" і „поки що не відомо" містить в собі єство ad 1, 2, 4 б), 5 б), 6 б) злочину з § 65a з. к., ad 3 злочину з § 65a, б, ad 4, 5 а б, 6 а проступку з § 300 з. к. узнав доконану в дни 12. жовтня 1922. року конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. п. к., заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1852 Д. п. д. № 6 ех 1863, а іменно засудження за переступство на грившу до 400 Мп. — Львів, дня 14. жовтня 1922. (Підпис нечиткий.)

ки злочинної організації. Не сумніваємося, що це станеться".

В другій статті вже безіменний автор говорить, що Твердохліб був найповажнійшим кандидатом на посла до варшавського сейму, що до Камінки струмилової їздив на віче людовців; а дальше, подає огляд діяльности С. Твердохліба, підчеркуючи, що за української влади суддів у Золочеві в тюрмі, що увязнення його спричинив д-р Кость Левицький, що видістався з тюрми і передерся до Львова, де розпочав пропаганду угоду. Стаття кінчається наклепом, мовляв „szowinści ukraińscy, grupujący się wokoło „Dila" postanowili niedopuścić do zwycięstwa kandydatury".

„Слово Польске" недільну подію обговорює в короткій новинці. Виновників шукає на Руській вулиці, а про справників морду пише, що то були „akademicy ukraińscy".

Арештування в Калуши.

В пошукуванню за бомбами, гранатами, саботажем за всходньою Малопольскою і Бог зна ще за чим, арештувала калуська поліція і якісь „виводовци" зі Станиславова двайцять кількох Українців з Калуша і околичних сіл ще дня 12. с. м. Ось імена жертв насилля чи безглуздя поліції: Бариш Тимко, директор кооперативи, його син Лев Бариш, студент, Лескович Микола, Тисовський Володимир, Сандурський Олександер, Сорохтей Володимир, Рубчак Ярослав, Сметанський Дмитро, Радивил Петро, студенти з Калуша, Коник Мих., учитель з Тужилова, Дякон Ярослав, студент з Кропивника, Максимяк Павло, Ничай Василь, Сімків Дмитро, власники реальн. з Калуша, Павлишин Дмитро, Панько і Петро та Микула Осип, приватні урядовці з Загіря, Довбенько Осип і Бережницький Михайло, господарі з Хотіня, Келебай Петро, адвок. соліц. з Загіря, Микитинський Дмитро, господар з Неговець, Гошовські Гриць і Василь, господарі з Гуменова, Мельник Василь, господар з Верхні, Кушлик Іван, господар з Загіря, Поляк Федір, Налдінянець салінарний робітник в Калуши і Василь Сухий, хлібороб з Мостища.

Арештованих держать в поліційнім арешті всупереч польській конституції ч. 44. вже понад 48 годин і допитують, самі не знаючи що, при чому вимагається признання до вчинків, котрих ніде не поповнено. Передати їх судови поліція не спішиться, бо здається вийшлоб велике фяско. На перший погляд видно, що для террору позбирано до купи людей, котрі не то нічого спільного зі собою не мали, але деякі навіть не знались, а знова деякі зі собою ворогували і взаїмно від себе сторонили.

Мазурам досить.

З Городенщини пишуть, що і там польські пани спровадили на свої двірські землі багато Мазурів, віддали їм землю за безцін і постарались ще для них зі своїх лісів або з красової відбудови о матеріял на хати і господарські будинки. Одначе Мазурі не вдоволені тим. Вони репетують на весь рот, що земля належалася їм не за гроші, але за дармо, що пани повинні їм давати обовязково опал і будівельний матеріял, що їм належиться ще двір і решта двірської землі і т. п. Роблять це з такою бутою і ненавистю, що пани каються вже гірко, що спроваджували Мазурів. Двори не хотять чути про Мазурів, заявляючи, що волять спокійне українське населення, котре з вдякою приймає кожре добро і не відплачує за хліб каменем. Опамятуються польські двори, але трохи за пізно.

Ревізї.

Дня 13. жовтня львівська поліція перевела ревізію у студента Казимира Волосецького. Пошукувано за якимись університетськими індексами. Не найдено нічого.

Карні експедиції.

Коломийське староство розіслало по селах такий обіжник:

„Do Zwierzchności gminnej w Trościance.

Poleca się przygotować 100 stajen na konie w przysiółku „Pyłypy" dla zakwaterowania szwadronu ułanów.

Starosta w. z.
Piontek.

Печатка староства.

Нова драчка.

В Раківчику пов. Коломия жандарми женуть селян до Печеніжина возити дерево на опал для польських урядників в Коломиї.

Заборона інавгурації наукових викладів.

Українське населення Сх. Галичини мало вже час і нагоду через довгі три роки придивитися і привикнути до славнозвісних практик польської адміністраційної влади, та все таки недільний подвиг польської поліції у Львові показує, що вони можуть ще нас здивувати своєю винахідчивістю.

Як відомо Т-во наукових викладів ім. П. Могили, ще на довго до війни влаштовувало постійно і систематично наукові виклади, які стали згодом успішним подвижником культури і науки серед широких кол нашого громадянства. Прийшла війна, змінились обставини, Т-во однак ні на хвилину не припинювало своєї праці, навпаки поширювало, єднуючи чим раз то більший гурт прихильників, які в доцільній систематичній науці хотіли найти успокоєння для розбурханих війною і теперішними обставинами, нервів.

І як рік в рік, так і цего року рішило Т-во розпочати новий цикль наукових викладів відчитів і заповіло інавгурацію викладів на неділю 15. ц. м. год. 12. в полудне. В заповіджений день, велика театральна саля Муз. Інституту ім. Лисенка виповнилась по береги публикою обох полів, як старшим громадянством, так і студентською молодіжю. Тут однак прийшлось зібраним почути прикру вістку, що польська поліція заборонила інавгурацію, при чому як причину заборони подано, що наукові виклади стоять вище уровеня популярности і що є... систематичні.

Тут для пояснення треба зазначити, що згадані виклади були ще від початків істнування Тов. все систематичними і що Т-во ім. П. Могили було також все не товариством для популярно-наукових викладів, але виключно для наукових. Заборонено також інавгурацію на підставі § 2. закону про збори, мовлячи, стан виїмковий знесений і згаданий параграф не обовязує.

Річ зрозуміла, що така тактика поліції викликала величезне обурення серед публики. Огірчення присутних дійшло до краю, коли поліція приступила безпроволочно до насильного опорожнювання салі. Публика опустивши салю зібралася на площі перед інститутом і з піснею „Не пора" на устах завернула манїфестаційним походом в напрямі площі св. Юра.

В цей же мент явилась на місці поліція, яка безпроволочно стала розганяти зібраних прикладами крісів. Посипались оклики обурення змішані з проклонами поліцаїв. Студенство розбилось, щоби кількадесять кроків нище знов згуртуватись і тут вже піти рядами вул. Сикстуською, попри віденську каварню, аж під дім „Просвіти". Цілу дорогу демонстранти співали: „Не пора". „Ми гайдамаки", і „Вижертвою в бою". З боку польської публики чути було злобні провокаційні оклики. Дійшовши під „Просвіту", студенти мали намір продовжати демонстрацію, перешкодила однак цему поліція, яку вже заздалегідь заалярмовано.

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, Ринок 10., вил. кн. ч. 5.000. Жертводавці повище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

З Великої України.

(Згадки й рефлексії.)

I.

Брак національної ідеольогії.

У нас здавна повторюється думка про те, що український нарід через свій індивідуалізм нездатний до низової організації, отже й до державного будівництва. Дивно, що ця думка, з якою носяться і свої і чужі, вийшла зпід пера визначного історика, що сам займався Хмельниччиною і міг бачити, до якої швидкої організації здібний український нарід, без всяких насильних заходів „з гори". На протязі останньої Великої революції на Сході Европи могли ми бачити, як повстанчі рухи охоплювали швидко великі простори України, як повставали значні військові організації*). На це скажуть нам, що ті рухи швидко спалахнули, але й швидко потухли.

В цьому безумовно є значна доля правди. Але чи нема глибшої причини того, що ті рухи не вдержалися довго? Я гадаю, що такою причиною є брак національної ідеольогії. Ті кидання на всі сторони, які пережила Україна від Хмельниччини до Полтавської битви, кидання ріжних груп і сил в ріжні сторони, повторилися і в останньому часі. В 1917 р., коли захиталася царська імперія, Українці не знали, чого хотіли: чи федерації, чи... і не

*) Про це в нас література ще цілком мізерна. Одними з перших спроб в тім напрямі є статті д. Юзтика в „Л. Н. Вістнику" (1922, кн. 2 і 3).

ІВАН БУНІН.

Пан із Сан-Франціско.

(Продовження.)

Коли би не було в читальні Німця, швидко й зручно зуміли би у гостинниці затерти цей страшний випадок, вмить, задними ходами, занесли би за ноги й за голову пана із Сан-Франціско куди подалі — і ні одна душа із гостей не дізналася би, що накоїв він. Але Німець вихопився із читальні з криком, він сполохав увесь дім, цілу їдальню, і багацько, зривалось із за їди, перекидуючи стільці, багато, блідніючи, бігло до читальні, на всіх мовах чулося: „що, що сталося?" — і ніхто не одповідав до речі, ніхто не розумів нічого через те, що люди й до тепер ще більш усього дивуються і ні за що не хотять вірити смерти. Господар кидався од одного гостя до другого, пробуючи затримати тих, що втікали і заспокоїти їх скваплевими запевненнями, що це так дрібниця, маленький обморок з одним паном із Сан-Франціско. Але ніхто його не слухав, багацько бачило, як лакеї й коридорні зривали з цього пана краватку, камізельку, помятий смокінг і навіть чогось балеві черевики з чорних шовкових ніг з плоскими ступнями. А він ще бився. Він упертo боровся із смертю, ні защо не хотів піддатися їй, що так несподівано й грубо накинулася на його. Він кивав головою, хрипів, як зарізаний, закотив очі, як пяний... Коли його поспішно внесли і поклали на ліжко в сорок третій номер, — найменший, найгірший, найвогкійший і найхолоднійший, в кінці долішнього коридора, — прибігла його дочка, з розпущеним волосам, в капотику, що розстібнувся, з обнаженими грудьми, піднятими корсетом, потім велика, тяжка і вже зовсім убрана до обіду жінка, із ротом круглим од жаху... Але тут він уже й головою перестав хитати.

Через чверть години в готелі все сяк-так прийшло до порядку. Але вечір був непоправно зіпсований. Деякі, вернувшися у їдальню, дообідали, але мовчки, з ображеними обличчями, тимчасом як господар підходив то до того, то до другого, в безсильному і пристойному роздратуванню стискаючи плечима, почуваючи себе без вини винуватим, всіх запевняючи, що він дуже добре розуміє, „як це неприємно", і даючи слово, що він ужиє „всіх залежних од його заходів", щоби усунути неприємність: тарантелю прийшлося усунути, зайву електрику погасили, більшість гостей пішла у пивну, і стало так тихо, що чітко чувся стук годинників у вестибулі, де тільки одна папуга, деревляно бурмотала щось та тов клася перед сном у своїй клітці, ухитряючися заснути з безглуздо задертою на верхній припічок лапою... Пан із Сан-Франціско лежав на дешевім залізнім ліжку, під грубими вовняними ковдрами, на котрі із стелі тьмяно світив один ріжок. Пухир із льодом звисав на його мокрий і холодний лоб. Сизе, уже мертве обличя його звільна стигло, хрипле клекотіння, що виривалося з одкритого рота, освіченого одблиском золота, слабло. Це хрипів уже не пан із Сан-Франціско, — його більш не було, — а хтось інший. Жінка, дочка, доктор, прислуга стояли й тупо гляділи на його. Вмент — те, чого вони ждали і боялися, сталося — хрипіння устало, і помалу, помалу, на очах у всіх поволіклася блідність по лиці мерця і риси його стали тоншати, світлити — красою, яка вже давно годилася йому.

Увійшов господар. „Gia e morto" — сказав йому пошепки доктор. Господар з байдужним лицем здвигнув плечима. Міссіс, в котрої тихо котилися по щоках сльози, підійшла до його й несміло сказала, що тепер треба перенести покійника в його кімнату.

— О, ні, мадам, — поспішно, коректно, але вже без усякої ввічливости і не по англійськи, а по французьки одказав господар, котрому зовсім неінтересні були ті дрібнички, що могли лишити тепер в його касі приїзжі гості із Сан-Франціско.

— Це зовсім неможливо, мадам, — сказав він і додав у пояснення, що він дуже цінить ці апартаменти, що коли би він сповнив її бажання, то всьому Капрі стало би відомо про це і туристи почали б уникати їх.

Міссіс, що цілий час здивовано дивилася на його, сіла на стілець, і затиснувши рот платком, заридала. У міссіс сльози зразу висхли.

договорювали навіть думки про незалежність. Те саме хотіння то цього то того, і брак одностайної волі бачимо у всіх спробах державного будівництва. Українська Держава, Українська Народня Республіка, Українська Соціялістична Радянська Республіка — це були три головні концентри сил (а були й побічні, партикулярні), які розривали єдність українських сил і змагань, які станули так ворожо супроти себе, як огонь і вода, і довели до страшенної, завзятої обопільної боротьби, що не тільки похоронила в своїх руїнах самостійність України, але й народню честь, зводячи стихійний український повстанчий рух подекуди до ролі бандитизму.

Брак одностайної національної ідеольогії, а не нездібність до організації (здібність організаційна виявлялася й на инших полях, візьмім н. пр. український театр, Т-во „Просвіта", „Дніпросоюз") є головною причиною невдачі української революції. Вихований століттями в неволі, український нарід тепер не спромігся виявити одну, могутню волю життя, а виявляв її тільки, правда, в надзвичайно сильних, партикулярних пориваннях, які не могли встояти супроти більш організованої сили, і які часто-густо себе обопільно поборювали. В цій революції тільки що прокинулася всенародня українська свідомість, але український нарід ще не виявив одної волі. Український нарід чекає свойого генія-ідеольога, що натхнув би всі його групи і верстви одною думою й одним пориванням. Бо даром пропадають найкращі сини і здібности там, де нема волі й змагання до одної мети.

Україна не мала до революції національної школи. Українська інтелігенція не мала свойого національно політичного ідеалу, або відсахнувшись від усякої політики, або стоячи в ряди борців за „всесвітний ідеал" — в російській шкурі. Тому й любов батьківщини у народу, що забував щораз більше традиції, була радше стихійним привязання до землі. Дати йому ідеальні чинники тої любови, витворити національну ідеольогію — ось завдання теперішнього покоління. Рада вела безконечні дебати та давала народови універсали, в яких сбіцювала всякі свободи та широку земельну реформу, а населення робило реформу й жило по свойому, та ще бувало й вірило в те, що в Ц. Раді засідають „буржуї", що хочуть одурити нарід.

Український нарід перейшов огненну пробу і тепер треба показати йому, що, не вважаючи на невдачі, він вийшов морально дужчим, і треба дати йому ідеал для освічення його шляху. Бо Росія навчила колись тільки „плевать" на всі святощі...

Ті теоретики, що вважають український нарід нездібним до державного життя через його індивідуалізм, підходять до цього питання з чисто натуралістичним методом описовим, забуваючи, що націю треба творити, розбуджуючи її свідомість, що першим чинником національного життя є пробудження творчої волі. Цього міг навчити їх і великий переворот на Сході, що — приспішений, правда, випадками війни — приготовлявся вже віддавна в умах революційної молоді та ширших мас і поліційське око не могло ніколи добачити ширини того руху та далекосяглости. Всяке велике творче діло мусить бути спершу передуманим і пережитим внутрішно, щоби могти вилитися у відповідну форму. І ця форма — українська державність — зявиться і ніхто її не переможе, коли вона виростатиме з душі народу, коли опреться на національну ідеольогію.

Д. К.

З Волині та Холмщини.

Еп. Діонізій й бльок національних меншостей.

5. жовтня делєгація членів українських виборчих комітетів: дубенського, кремянецького й острожського одвідала еп. Діонізія. Делєгація мала своїм завданням вияснити справу з кандидатурою єпископа по польському списку державного обєднання й прохала його, щоб він не втручався в політичну боротьбу. На всі питання, поставлені делєгацією, еп. Діонізій не дав задовольняючої відповіди. Проте виявилось, що кандидатуру свою по польському списку до сенату він дійсно ставить й знімати її не збирається.

Список до сенату бльоку національних меншостей на Волині.

В спискові бльоку національних меншостей на Волині перші два місця займають українські кандидатури — п. Черкавського й протоєрея Герштанського.

П. Черкавський скінчив петроградський университет, довший час був учителем в Луцькій гімназії. В українському життю на Волині приймає участь від давних часів. За часів української влади був губерніяльним комісарем освіти на Волині. В волинських колах користується широкою популярністю.

Протоєрей Герштанський був в свій час членом І. і ІІ. Державних Дум.

Передвиборчий настрій в Грубешівському повіті.

Українське населення повіту дуже зацікавилося виборами до сойму та сенату і покладає надію, що вибори своїх українських послів хоч трохи зможуть полекшити його безпорадне правове та економічне становище. Скрізь, де доводилось перебувати на передвиборчих зборах, можна було зауважити єдність української маси, непоколибиму рішучість іти на вибори, щоби мати в соймі своїх оборонців. В околицях с. Вербкович появились панки, які намовляють наших людей, щоби не голосували за кандидатів на послів до сойму тому, що від сойму ніякої користи не було і не буде, що соймові посли лише дармо одержують гроші та лаються а нічого не роблять, що коли люде не будуть голосувати, не буде послів, а як не буде послів, то не буде сойму, а без сойму ліпше буде. Кажуть люде, що деякі з цих панків мають навіть посвідчення на українській мові. Ці посвідчення ніби то видані від українських організацій. Не забувають нашої бідолашної інтелігенції. Один із польських кандидатів на посла до сойму звертається до бувших наших учителів з обіцянками, що він, коли його виберуть на посла, буде старатися, щоби нашим учителям, які зараз без праці, дали посади, „но тилько, панове, попєрайце мнє на виборах".

За останній час стала помітна в нашому повіті передвиборча праця Центрального Українського Холмського Виборчого Комітету. По виборчих обводах організовані місцеві обводові українські комітети та вибрані мужі довіря. Скрізь по селах розповсюджується виборча інструкція н-р 1 та н-р 2, яка інтригує поліцію.

ПРЕСА.

Царська політика в совітській рясі.

„Роботник" з 15. ц. м. пише: За винятком короткої доби по упадку Керенського закордонна політика большевиків завжди відзначалася безідейністю, безплановістю, не кажучи вже про недостачу всіх соціялістичних прикмет, що обовязують людей, які будь що будь чваняться монополем на соціялізм.

Але аж по введенню нового курсу у внутрішній політиці, зачався явний і систематичний поворот до старого курсу царської політики. Відомо, що царат чим більше гнив і розкладався в своїх межах, тим жадібніще простягав руки по чужі землі і народи.

Тільки своєю агресивністю, своїм величезним апаратом мілітарним та бюрократичним, що був на службі тої імперіялістичної політики, царат імпонував світові, котрий так довго вірив у могутність Росії, доки несподіваний подих европейської війни не повалив в руковище „велетня з глиняними ногами".

І тепер після банкротства большевизму і по даремних покишо спробах прищепити на совітський грунт західний капіталізм, большевики повертають до царських традицій. Лекше є виграти трудноші і помилки закордонних держав, ніж втягнути західний капітал, або власними силами розпочати відбудову економічного життя в Росії. Большевики переконалися, що годі говорити про швидке уздоровлення Росії, що буде треба в найліпшому разі десяток років на піднесення краю з руїни. Але щоби невдачам совітів протиставити який небудь успіх, який хоч би в части оправдував дальшу диктатуру большевиків у очах мас і змінив міжнароднє становище совітського уряду, совітські провідники звернули цілу увагу на закордон, щоби шляхом дипльоматичних успіхів заспокоїти свої імперіялістичні апетити.

Стремління в тому напрямку скріпилося особливо з тої пори, коли спроби порозуміння із західним капіталом в Генуї і в Газі потерпіли невдачу. В Генуї большевикам удалося тільки заключити із Німцями голосний договір в Раппалльо, котрий мимо всього досі не приніс сподіваних вислідів. Совітський уряд мимо того, опираючися на договорі, стремить до осягнення з нього можливих користей. Над тим працює в Берліні Літвінов. Передусім совіти стараються поширити договір на Україну, Грузію та инші совітські республики. В той спосіб Стіннес, Круп та инші могли „працювати" на просторі цілої „зєдиненої" Росії. Навіть формально зникла би до тепер бережена фікція незалежної України та инших совітських „республик", при чому насилля доконане на Грузії стало би санкцією за кордоном.

пице спалахнуло. Вона піднесла тон, стала вимагати, говорячи своєю мовою і все ще не вірючи, що пошана до них остаточно втрачена. Господар з вічливою повагою спинив її. Як що мадам не подобаються порядки його готелю, він не сміє їх задержувати; і твердо заявив, що тіло треба вивезти сьогодня ж до досвіта; що поліцію уже сповіщено; що представник її зараз зявиться і виповнить необхідні формальности... Чи можна дістати на Капрі хоч би просту домовину, питає мадам? На жаль ні, в ніякому разі, а зробити ніхто не вспіє. Прийдеться поступити як небудь инакше... Содову англійську воду, наприклад, він одержує у великих і довгих скринках... Перегородки з такої скринки можна виймати...

У ночі весь готель спав. Одчинили вікно в сорок третім номері, — воно виходило в куток саду, де під високою камяною стіною, натиканою на хребті битим склом, ріс змарнілий банан, — погасили електрику, заперли двері на ключ і пішли. Мертвець зоставсь в темноті, зорі гляділи на його з чорного неба, цвіркун з сумною безтурботністю заспівав у стіні... В неясно освіченім коридорі сиділи на підвіконнику дві покоївки, щось латаючи. Вийшов Люіджі з купою одежі на руці, в патинках.

— Pronto? заклопотано спитав він дзвінким шепотом, показуючи очима на страшні двері в кінці коридора. І легенько покивав вільною рукою в цей бік: — Partenza! — пошепки крикнув він, як би провожаючи поїзд, — і покоївки придавлюючи беззвучний сміх, впали головами на плечі одна одній.

Потім він мнягко підскакуючи, підбіг до самих дверей, ледви стук нув в них і, склонивши голову на бік, півголосом, найпоштивійше спитав:

— Ha sonato, signore?

І здавивши горло, висунувши долішню челюсть, скрипуче, поволі і жалісно відповів сам собі, як би ізза дверей:

— Yes come in...

А на світанню, коли побіліло за вікнами сорок третього номера і вогкий вітер зашамрів зорваним листям банану; коли знялося і розкинулося над островом Капрі голубе ранкове небо й озолотився проти сонця, що сходило за далекими синіми горами Італії, чистий і виразний шпиль Монте Соляро; коли пішли на роботу мулярі, що справляли на острові стежки для туристів, — принесли до сорок третього номера довгу скринку. Скоро вона зробилася дуже тяжка — і кріпко давила коліна молодшого портіє, котрий швидко повіз її на однокінній підводі по білій дорозі, що взад і вперед вигиналася по склонах Капрі, серед камяних огорож і виноградників, все вниз і вниз, до самого моря. Візник, кволий чоловічок з червоними очима, в старому піджачку з короткими рукавами і в збитих черевиках, був з похмілля, — цілу ніч грав у кости в тратторії, — і все хвоськав свою дужу конячку, по сицілійськи впряжену, яка прудко торохкала всякими бубенчиками на вуздечці в колірових вовняних томпонах і на вістрях високого мідяного чересидельника, з аршинним птичим пером, що тряслося на бігу і стирчало із підстриженого чубка. Візник мовчав, був пригнічений своєю безпутністю, своїми хибами, — тим, що до послідного шага програв у ночі всі ті мідяки, котрі заповняли його кишені. — цілих чотири ліри сорок чентезімі. Але ранок був свіжий, — на такім повітрю, серед моря, під раннім небом хміль скоро вивітрюється і скоро вертається безтурботність до чоловіка; тай утішав візника і цей несподіваний заробіток, що дав йому якийсь пан із Сан-Франціско, що хитав своєю мертвою головою в скрині за його спиною... Пароплавчик, що жуком лежав далеко внизу, на ніжній і яскравій синяві, котра так густо й повно наливає неаполітанський залив, уже давав останні гудки — і вони бадьоро одзивалися по всьому острову, кожний закрут котрого кожний гребінь, кожний камінь був так виразно видний звідусіль, наче повітря зовсім не було. Біля пристані молодшого портіє здігнав старший, що мчав в автомобілі міс і місіс, блідих, з запалими од сліз і безсонної ночі очима... І через десять хвилин пароплавчик знову зашумів водою і знову побіг до Сорренто, до Кастелямаре, назавжди одвозячи із Капрі сімю із Сан-Франціско. І на остров знову настав мир і спокій.

(Докінчення буде.)

Опісля Літвінов старається заохотити німецький капітал до навязання зносин з Росією та взагалі до зближення обох країв, предбаченого в трактаті. Але із скарг Літвінова в німецькій пресі можна зміркувати, що справа натрапляє на опір. Покищо трудно осудити, чому німецький капітал, котрий найбільше домагався відновлення зносин із Росією і найбільше радів з договору в Рапалльо, сподіючись для себе користей, тепер держиться в резерві. Тут без сумніву грає важну ролю неполагоджена досі справа німецьких відшкодовань і цілий ряд загадок та інтересів звязаних з тим ділом. З другого боку запал німецького капіталу до Росії мусів холонути, коли на зіаді преоставників великого німецького промислу перед кількома місяцями всі погодились з референтом д-р Міллером б. державним секретарем, котрий досліджував російські обставини на місци і висловив про Росію дуже песимістичний осуд.

З огляду на те, що рапальський договір не оправдав надій та завів так само, як завела давнійша угода з Англією, совіти звернули свій зір на Францію. Радек вже їздив раз з місією приєднання Франції та віднови французсько-московського союзу. Тоді скінчилося на газетному галасі та часописних сензаціях. Тепер сов. уряд запросив до Росії мера Ліону та радикального парлям. посла п. Герріота. Міркуючи з слів пана Г. большевики зробили з ним те саме, що свого часу зробили з комуністуючим Англіком Ленсбері, який бачив в Росії тільки те, що большевики хотіли, щоби бачив. Але це дурниця. П. Герріо не перемінить франц.-московських взаємин, як що політика Франції супроти Росії не стане иншою. Цікаво лише те, що совіти заходяться біля своїх інтересів при помочі представників буржуазії. Можливо, що з п. Герріо говорили в Москві про концесії для французького капіталу, а в такому разі це буби лише один із відомих методів подражнювання капіталістичних закордонних апетитів та піднесення капіталістичної конкуренції в Росії, досіль бодай істнуючої лише в теорії.

Голосний в ост. часі договір Красіна з Юркертом був одкинений московським совітом. Дехто дошукується у такій поведінці звязку з новими відносинами на близькому Сході. Совіти хотіли би використати побіду Кемаля таким робом, щоби змякшити важкі умови договору з Юркертом. Але певного нішо не відомо. Совіти дійсно розвивають дуже метку акцію у справах близького Сходу, але незалежно від того договору та в иншому напрямку, а саме підюджуючи Кемаля та мусулманські народи стараються, скільки мога, загострити ріжниці поміж Францією і Англією та самі — о свята царська традиціє! — висувають свої права до проливів!

Мабуть „Голос Росії" правду каже, впевняючи, що совіти відкинули угоду з Юркертом з огляду на внутрішню політику, що вони просто злякалися опозиції у власних комуністичних рядах, та особливо опозиції Комінтерна. Адже згідно з угодою з Юркертом треба би виплатити йому 2 міліони фунтів стерл.; концесія булаб обовязковою на 99 літ, себто величезні багатства перейшлиб на власність англійського капіталіста; робітники булиб передані на ласку-неласку експльоататора, без змоги відклику до совітської влади. Такої небувалої капітуляції супроти чужого капіталу не моглаб оправдати найхитрійша большевицька голова.

Але нічого думати, що большевики остаточно зірвали переговори, навпаки, Літвінов заявив, що вони будуть далі ведені. Большевикам залежало на жесті, що мовляв, вони так гарно піклуються інтересами Росії та робітництва. Підчас нових переговорів може добудуть якісь **політичні** користи, передусім визнання совітського уряду, а потім погодяться без протесту підписати старий договір, галасуючи, що „примусили буржуазію до уступок".

Совітсько-японська конференція, котра відбувалася у вересні у Таган-Тшун, розбилась через одмову Японії завернути війська з північного Сахаліна. Японський делегат заявив, що зірвання конференції може викликати рос.-японську війну, на що Йоффе відповів, що Росія зробить відповідні приготування. Без огляду на те, по чийому боці була правда у справі півн. Сахаліна, — сам факт, що совіти воліють вести війну за ню землю, ніж піти на уступки Японії, свідчить про це, що вся совітська політика **має на меті „збирати" землі кол. Росії, колись вже на протязі століть „призбирані" царатом...**

* *
*

Становище Українців супроти внутрішньої і закордонної політики Совітів давно вже не насувало ніяких сумнівів. Сьогодні не має ні одного українського гуртка, який тішився би сяким-таким авторитетом та який мав би якінебудь ілюзії про значіння і користь з істнуючої „самостійности" У. С. С. Р. віруючи, що вона є чимсь иншим, як лише одним методом „збирання земель". Не має такого гуртка і серед нас, Галицьких Українців.

Останні вістки з Харкова і Москви кажуть про димісію одиного Українця в харківському уряді, наркома освіти Гринька та про швидкий упадок Раковського, на котрого місце має бути призначений Зіновєв.

Явна ліквідація фікції української суверенности є лише одним, цілком послідовним, звеном у політиці спілки Троцького й Брусілова.

Але історія ще далеко не сказала свого останнього слова.

Велика Україна.

Раковський — „націоналістом".

„Агенція Всходня" повідомляє: На засіданні центрального комітету Раковський виступив оборонцем урядового проєкту закону про шкільництво, який має на увазі заведення української мови, як обовязкової мови навчання в початкових школах по селах і містах з українською більшістю, лишаючи для російської людности по більших містах російську школу. Проєкт цей раніше стрінув був великі напади з боку Москви, в результаті, яких був примушений уступити з своєї посади нарком освіти Гринько. На засіданні комітету всі промовці дуже гостро виступали проти проєкту, виказуючи, що він є уступкою в користь нової економічної політики й українського націоналізму, що він виявляє буржуазні тенденції, і т. д. Боротьба проти проєкту приняла характер боротьби проти Раковського, який виступав проти обєднуючих тенденцій Москви. Проєкт відіслано до комісії, до якої вибрано виключно Росіян, ворогів урядового проєкту. Раковського до комісії не вибрано. Цим способом доля законопроєкту вирішена. В звязку з цим Раковський має піти до димісії. Як заступника його висувають Зіновєва, який має перевести ліквідацію української самостійности.

Церковний рух.

Рух за українізацію церкви не дивлячись на ворожість до нього большевиків здобуває все ширші розміри. На підставі даних Всеукраїнської церковної ради мається 2000 українізованих парафій, де служба правиться тільки українською мовою.

На передодні голоду.

Донецька губернія, яка не поправилась ще від торішнього голоду, стоїть знову перед загрозою опинитись в дуже скрутному становищі. „Комуніст" повідомляє, що посуха мала своїм наслідком те, що урожай був дуже незначним. Недосів в губернії — величезний. Зараз в губернії нараховується більш як 300.000 голодних, які вимагають негайної допомоги. Деяким волостям маріупольського повіту загрожує майже повний голод. Український Червоний Хрест годує тільки 14 відсотків голодних виключно дітей. Ара так само свою діяльність значно скоротила.

Адміністративне заслання.

Презідія ВЦУВК по доповіді наркомгосту на початку вересня ухвалила постанову про заведення на Україні адміністративного заслання.

Совітські заходи для боротьби з голодом.

Харківський губерніяльний виділ здоровля запропонував всім повітовим виділам здоровля, зважаючи на те, що голоду ще цілком не ліквідовано, збирати сурогати харчових продуктів, що їх можна повернути на харч людям й худобі. Рекомендується збирати відомости про такі сурогати: соняшникову, льняну, конопляну й иншу, макуху, висівки ріжні, жолуді, дикий буряк, кукурузні стеблі, коріння рози і ин. Усім лікарям, особливо районним, запропоновано зясувати селянству потребу заготовляти дані харчові сурогати, що мають величезну вагу в справі урятовання голодних від смерти.

(Харк. „Вісти" ч. 203)

Польські вибори і Сх. Галичина.

Виборчі гієни при роботі.

По селах Східної Галичини розкинено в останнім часі виборчу відозву якоїсь „Української Селянської Ради", підписаної пятьма невідомими нікому осібняками і виданої у Львові. Подаємо цю відозву в цілій основі і думаємо, що кождий розумний читач зорієнтується відразу, з ким має діло і з якого жерела походить цей новий помисл злоовлення українських народних мас на польську виборчу вудку. Не треба додавати, що всі назвиска, які фігурують під цею „відозвою", є мабуть сфінговані.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ!

Находимося у важкім положенню, бо наші проводирі запродали нас вшехполякам і тому кажуть нам не брати участи при виборах.

Наші так звані „патріоти", що удають великих українців запродали наш народ. Ті самі зрадники запростили Галичину.

По наших трупах переходили від царського чорносотенця Денікіна до большевиків, а тепер продали нас зівсім.

Вони хотять, щоби Український народ стратив і ті нуждені права, які мав за Австрії. Ті наші запроданці, зрадники і чорносотенці нищать свідомо народне добро. Вони почали вогнем воювати і по народних інституціях переховують збрую і динаміт, який від часу до часу вибухає і робить міліонові шкоди.

Український Народе! Чи довго Ти будеш байдужно дивитися на ту пагубну роботу всяких „народних комітетів" і петрушевичівської банди! Чи хочеш Український Народе цілком згинути? Чи милі тобі будуть карні експедиції і контрибуції та відшкодовання за понищене добро? Петрушевич разом зі своєю чорносотенною бандою вже досить наполітикувався! Через него Ти Український Народе утратив самостійність, бо коли народ перенимав по Австрії владу, то Петрушевича і його бандитів не було. Вони сиділи тоді у Відни, а приїхали до Галичини тільки на це, щоби запродати Тебе Український Народе в неволю. Тепер ці чорні духи сміють ще видавати проклямації і ширити між народом хрунівство.

Проч зі зрадниками!

Досить їх премудрої політики! Український Народе! Дня 29 і 30 вересня радила у Львові Українська Селянська Рада, одноголосно постановила слідуюче:

1) Український Народ Галичини не сміє занедбати виборів і допустити до цего, щоби послами повиходили обшарники (поміщики), вшехполяки чи инші вороги народа.

2) В кождім виборчім окрузі треба негайно покласти листи Українських кандидатів до сойму.

3) В день голосування лавою станути до виборчої урни і тим чином недопустити до вибору вшехпольських, чи инших ворожих Українському Народови послів.

4) Колиб в якім виборчим окрузі не було українського кандидата, то Українська Селянська Рада вкаже в пізнійшім повідомленню на яку листу кандидатів треба голосувати.

Український Народе! Хвиля важна, не дай себе збаламутити петрушевичівським запроданцям і бандитам, а роби так як вкаже Тобі Українська Селянська Рада.

Адреса: Львів, Бернардинська площа, готель „Рояль" кімната ч. 5.

За Українську Селянську Раду:

Семен Партика, Федор Волошин, Василь Паращук, Дмитро Кравців, Михайло Горбанівський.

Львів, 1. жовтня 1922 р.

Друкарня А. Гоявічинського, Львів, Коперника 20.

Що посіяли, те збирають.

В Радехові відбулося дня 8. жовтня ц. р. польське передвиборче віче. Скликали його двори і їх сторонники, а явилися численно Мазурі-кольоністи. Двори побивалися за ендецькою кандидатурою, а Мазурі обстоювали гаряче партію людовців. Між обома сторонами прийшло до завзятої сварні, котра довела вкінци до бійки, в якій багато було побитих і ранених. І вийшло таке, що двори розпарцельовували свої землі між Мазурів, щоби мати в них опору проти українського автохтонного народа, а тепер діждалися того, що ті кольоністи ідуть завзято проти дворів.

Кари за резиґнації.

Окружна Комісія Виборча ч. 52 в Стрию прислала о. М. Чорнезі, пароховни в Студінці таке письмо: Poniewaz Wiel. ksiądz wzbronileś się przyjąć urząd przewodniczącego w obwodowej Komisyi Wyb. Nr. 56 w gminie Studzianka, przeto po myśli art. 26. ord. wyb. nakładam na Wiel. księdza grzywnę w kwocie 60.000 M., słownie sześdziesiąt tysięcy marek, o której ściągnięcie równocześnie odnoszę się do Starostwa w Kaluszu.

Przewodniczący O. K. N. Nr. 52. *Orski.*

Та сама комісія укарала п. Стефана Чувагу в Опірци коло Лавочного таким письмом: Ponieważ W. Pan wzbroniłeś się przyjąć urząd członka w obwodowej komisyi wyborczej Nr. 22 w Oporcu, przeto po myśli art. 26 ord. wyb. i noweli do ord wyborczej nakładam na W. P grzywnę w kwocie 200.000 M. słownie dwieście tysięcy marek, o której ściągnięcie jednocześnie odnoszę się do właściwego starostwa. W wypadku dalszego wzbraniania się, grzywna będzie powtó nie nałożoną. Odwołanie od niniejszego orzeczenia do plenum komisyi Okręgowej niema mocy wstrzymującej.

Подібний документ із Золочівщини: Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej Nr. 55 w Złoczowie. L. 1958. Złoczów dnia 29. września 1922. Orzeczenie: Ponieważ zastępca członka obwodowej komisji wyborczej w Strzeliskach nowych Nr. 76. Oleksa Maćków nie chce pełnić swych obowiązków, bez podania przyczyny przeto nakładam na niego grzywnę w kwocie 60.000 M. i pod zagrożeniem dalszej grzywny w kwocie 100.000 M. wzywam go dopełnienia nadal swych obowiązków. Powyższą grzywnę złożyć należy do dni 14 pod rygorem egzekucji do kasy okręgowej komisji wyborczej Nr. 55 w Złoczowie Przeciw powyższemu orzeczeniu przysługuje prawo wniesienia odwołania do dni 8 w okręgowej komisji wyborczej w Złoczowie Nr. 55.

З польських справ.

Польсько-японські переговори.

Варшавський „Курієр Поранни“ доносить, що від кількох днів ведуться у Варшаві переговори в справі торговельного договору між Польщею і Японією. З боку Польщі беруть участь в переговорах з рамени міністерства закордонних справ начальник пресового бюра міністр Тарговскі, управитель американського виділу п. Леон Гольцштенд, д-р Бега і п. Островський.

Справа Домбаля.

„Ржечпосполіта“ довідується, що апеляційний суд розгляне дня 18. ц. м. справу посла Домбаля. Суд не згодився на прохання оборонців, щоби в друге переслухано свідків. Як відомо, окружний суд присудив посла Домбаля на 6 років тяжкої тюрми.

Польський уряд і вибори.

„Ржечпосполіта“ доносить, що начальник польської держави Пілсудскі виїхав оноді на довший обїзд східних повітів. Денник звязує цей виїзд із дводневним перебуванням в тих місцевостях польського міністра Ястржембского, який є кандидатом до сойму з 59 виборчої округи себто Берестя, Лінова, Пружан і Кобриня.

Югославянська місія в Польщі.

ПАТ. доносить, що польський міністр Нарутовіч виголосив на бенкеті в честь югославянської місії привитальну промову.

Виїзд начальника польської держави.

З Варшави доносять, що начальник польської держави Пілсудскі виїде сего місяця з жінкою до Познаня і Рацова.

Совітська Росія.

Ленін про совітську політику.

Кореспондент телеграфічної агенції Northern News Service в Москві мав також довгу розмову з Леніном, підчас якої останній заявив: Европа не дозріла для великої революції. Через те ми повинні приступити до ліквідації всіх европейських питань. Чічерін працює в Варшаві над поліпшенням відносин між совітською Росією і Польщею. Ми не хочемо ніяких ускладнень з Польщею. Про приятельські відносини між нею і нами не може бути й мови, бо приязнь між нами і капіталістичною державою для нас неможлива. Але ми можемо встановити добросусідські відносини. Що торкається справи розброєння, то деякі окраїнні держави проти нього. Нам конче потрібно поліпшити наші відносини з Францією. Росія і Франція являються державами, які піддержують в Европі рівновагу. Мені би було дуже прикро, коли французька місія, що пробуває тепер в Росії, не дала би жадних наслідків.

Припинення совітського вивозу.

Совітський вивоз через Царгород до вияснення справи з Дарданелями припинено.

Московський комбінат.

Заснований з ініціятиви Троцького так званий „Московський комбінат“, який являється власником 10 ріжних промислових підприємств з 2000 робітників і 20 маєтків в 3000 десятин по починови свойого правління перетворений в акціонерне товариство. Статут товариства затверджено совітським урядом. Всі акції вартости в 100 міліонів рублів зразку 1922 року, розділені між 16 членами правління, до числа яких належить Троцький і його найближчі співробітники і прихильники, в тому числі заступник народнього комісаря фінансів Альський, редактор „Правди“ Сосновський, командарм червоної армії Каменев і його начальник штабу Лебедев.

Французи і большевики.

Ліонська і марсельська торговельні палати висловились за відновленням торговельних відносин з совітською Росією. Марсельська торговельна палата має на увазі взяти на себе ініціятиву скликання загального зібрання торговельних палат, на якому вона запропонує ім колективно призначить представника французьких торговельних палат, який буде жити в Москві.

Дописи з краю.

Лемківщина пов. Коросно.

(Протиукраїнські „дзялаче“. — Виборча преса.)

Є в нашому повіті два села, які ведуть перед в хрунівстві повіту: Поляни й Гирова. Душею перших є учитель, „монж зауфаня“ п. Вавчак, а другої війт Стефан Пишник. Оба агітують як вміють проти українства, бунтуючи Лемків проти Українців-інтелігентів, що можуть мати вплив на народ.

Оба посуваються так далеко в своїй самовольности, що грозять пресіями тим, хто не піде до голосування. А про місцевого священика, о. Юліяна Боберського, брата відомого українського діяча проф. Івана Боберського, висказується перед Полянчанами: „Ваші єгомосць найгірше записані в старостві, а й ті всі, що будуть тримати з єгомосцьом і будуть ходити до єгомосця читати газети, зле на тім вийдуть“. Той п. Вавчак, що ширить роздор між парохіянами і священиком, каже: „Польща не переслідує Русинів, лише Українців, які виступають й проти Польщі й проти Русинів“.

Ще радикальнійше поступає в справі виборів і взагалі в свойому урядуванню гирівський війт Стефан Пишник. Коли Гировяни не хотіли голоситися до впису на виборчу лісту, радив жандармам, яких нарочно спровадив до села, дати кождому по дві кольби й стягнути з кождого по дві тисячі марок на польське військо. Попамятають Гировяне спис виборчих ліст, бо неначе на польську „пастирку“ під Різдво зігнали їх одного разу жандарми о 12. годині в ночі й пігнали до війта до впису на виборчу лісту. Здається й в Східній Галичині не практикує держава таких передвиборчих метод.

РІЖНІ ВІСТИ.

Участь Єгипту в конференції Близького Сходу.

„Таймс“ доносять з Каіро: Звістка, що Єгипет задумує взяти участь в конференції для справ Близького Сходу потверджується. В пляні нарад конференції находяться також справи, які торкають інтересів Єгипту. Єгипетський народ думає, що Єгипет має право взяти участь в згаданій конференції, як незалежна, суверенна держава.

Конференція Л. Джорджа з Черчілем.

„Таймс“ доносять, що Льойд Джордж після повороту до Льондону відбув конференцію з Черчілем. В конференції взяли участь також Біркенгед і инші визначні політики.

Голоси англійської преси.

В Льондоні кружляють вперті поголоски, що на випадок дальшого іствування урядової коаліції, деякі члени мають намір уступити.

„Дейлі Мейл“ доносить, що вибори відбудуться правдоподібно дня 18. листопада. Згаданий часопис доносить дальше, що консервативні міністри радили вже дня 16. ц. м. над тим, чи прилучитися до відозви, яку видасть Льойд Джордж до народу іменем коаліційного бльоку, — чи здержатися на разі від цего кроку.

Опозиційні денники осуджують строго промову Льойда Джорджа, і бачуть в ній продовження некорисної акції, яка може заколотити мир і викликати недовіря кемалістів.

„Дейлі Експрес“ є погляду, що промова Льойда Джорджа приневолить Поанкаре виступити публично з відповідю.

„Уестмінстр Гез.“ пише, що промова Льойд Джорджа є промовою політика, котрий закінчив вже свою карієру.

„Таймс“ стверджують, що Льойд Джордж не дав ніякої дійсної відповіди на голоси критики, які осуджували його політику. Промова Льойда Джорджа — пишуть „Таймс“ — була би хиба тоді на місці, коли би християнський світ наміряв піти хрестоносним походом проти Турків.

Фашисти проти пополярів.

З Риму доносять, що в Турині відбулися збори фашистів, на яких деякі бесідники виступали проти пополярів, а в першу чергу проти секретара Штурца. Бесідники заявили, що коли фашисти увійдуть до уряду, заборонять священикам бути секретарями партії. Поставимо сторожу при церковних дверях — говорив один з бесідників — і не допустимо, щоби Божі доми заміювано в доми товпи.

Комуністичний конґрес.

З Парижа доносять: Комуністичний конгрес, який тут учора отворено, покликав на предсідателя Марселя Кашена.

Сили комуністів у Франції меншають.

З Парижа доносять: При відкриттю комуністичного конгресу генеральний секретар Фросте відчитав звіт, який зробив на присутних вельми неприємне враження. Із звіту виходить, що протягом останнього року партія втратила 5.000 членів і має тепер всего 78.828 членів.

Погром в Адріянополі?

„Чікаго Трібюн“ доносить з Адріянополя, що Греки спровадили 15 ц. м. вечером свою артилєрію до Карагач і заявили, що готовляться острілювати Адріянопіль, бо Турки зробили в тому місті погром християн. Потвердження цеї вістки не має.

Справа національних меншостей на Мадярщині.

Будапештенський „Ахт Ур Бл.“ доносить, що до Будапешту прибув член Ради Союзу Народів Дікензен, щоби розглянути справу національних меншостей на Мадярщині. В тій цїли відвідає він місцевости, де мешкають німецькі, румунські, сербські і словацькі національні меншости.

Справа німецько-чеської границі.

Аг. Вольфа звідомляє з Ратибора, що в найблизчих днях поновить свої праці комісія для устаління німецько чеської границі. Німецьким комісарем буде іменований повновласний міністер і надзвичайний посол Геперт.

Російсько-французькі взаємини.

В інтервю з представником „Пті Журналь“ заявив Еріо, що большевики звертали йому увагу на ідентичність інтересів Франції і Росії на Бл. Сході. Крім цього багато з представників совітів, а м. и. і Красін, питалися, чому оба краї не мали би вернути до давнього союза.

Справа болгарської армії.

ПАТ. доносить з Льондону: Конференція амбасадорів рішила вислати до Болгарії письмо, тому що военний буджет Болгарії незгідний зі зредукованим станом чинної армії, який істнує згідно з заявами Болгарії.

---

†

Ґенерал О. ПИЛЬКЕВИЧ

13. жовтня в Каліші в таборі інтернованих вмер ґенерал О. Пилькевич.

Покійний належав до числа тих наших військових, які мали органічний звязок з українським рухом від давнійших часів. До революції 1917 року Покійний був членом „Товариства українських поступовців“. В 1905—6 році він належав до таємної революційної організації, приймав участь в київському повстанні саперів в листопаді 1905 р., в звязку з якою справою був присуджений до увязнення в кріпости. Після революції 1917 року він приймав видну участь в організації української армії, являється членом Українського Генерального Військового Комітету, першої організації, яка стала до роботи утворення української армії, займає за часів української влади ряд вищих командних посад. Підчас своєї діяльности ген. Пилькевич завсіди відзначався яскравим і послідовним переведенням твердого національного курсу.

Смерть ген. Пилькевича сталась в результаті нервового потрясення, викликаного приїздом большевицької місії, яка агітувала серед інтернованих за поворот на Україну.

Вічна память Покійному, який завжди обєднував обовязки військового з обовязками українського патріота й громадянина!

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Економічна кріза в Европі.

Бувший італійський президент міністрів Фр. Нітті, що управляє живу пропаганду в справі ревізії фінансових постанов версайльського трактату, а саме в справі счеркнення репарацій і воєнних довгів, затягнених між державами антанти, оголосив статтю, в якій обговорив упадок Европи і світову кризу та дав огляд грошевих зобовязань держав коаліції.

По його обчисленням Зєдинені Держави півн. Америки є вірителями около 10 міліярдів долярів. Сама Англія винна Америці 4,277 міліонів, довг Франції доходить 3 міліярдів, Італії 1,648 міліонів. Америка, що визначається дуже доброю купецькою калькуляцією, здає собі справу, що вигляди звороту цих довгів є дуже малі, бодай так довго, як довго удержування під оружем значних армій абсорбуватиме економічні сили держав. Лише Англія спроможна заплатити, зате Франція і Італія не тільки не можуть вивязатися зі своїх зобовязань, але впливають некорисно на економічний розвиток Европи, наслідком чого Америка, не могучи експортувати до Европи, виставлена на більшу страту як через неможливість стягнення довгу.

Друга держава, Англія є вірителем сум, що виносять 1,778 міліярдів фунтів стерлінгів, себто около 7 міліярдів долярів. Франція винна їй 557 міліонів фунтів, тільки винна їй Росія, Італія 476, Бельгія 94 міліонів фунтів. Вірительности Англії у своїх домініях виносять около 3 міліярди долярів, так що загалом беручи сума всіх вірительностей Англії рівняється сумі вірительностей американських. І Англія заінтересована в розорюванню та і повороті Европи до нормального економічного життя, бо инакше годі вимагати від неї сповнення зобовязань супроти Америки, якщо нема виглядів стягнення инших союзницьких довгів.

Стан вірительностей і довгів Франції представляється менше більше так, що квоті довгів 3 міліярдів долярів в Америці і 560 міліонів фунтів в Англії протиставляється квота до 300 тисяч міліонів золотих марок, яких Франція надіється від Німеччини.

Франція виходить зі становища, що як держава, котра поносила найбільші жертви у світовій війні, повинна користати із счеркнення її заграничних довгів, яких не годна заплатити, але на думку Нітті не бачить того, що сама домагається від Німеччини, котра потерпіла величезні страти кольоніяльні, територіяльні і в кораблях, заплати репарацій значно більших, чим саме ті довги, яких Франція не є в силі заплатити.

Італія винна 21 міліонів лірів в золоті. Італійський уряд не бере поважно справи репарацій. Лихий економічний стан держави є причиною, що не може думати не лише про заплату довгів, але навіть процентів. Італія не бажає нічого більше як повороту мирних економічних відносин, які спинили би велику зарібкову еміграцію Італійців.

Найкраще представляється розмірно справа довгів Бельгії, яка перемінилась в справжню мілітарну державу, завдяки тому, що в нагороду за кривди окупації дано їй право першенства користати з відшкодовань. Поладнано їх, як відомо, льондонською умовою з англійськими банками при помочи векслів.

Цей огляд фінансових відносин европейських держав Нітті доповняє, вказуючи на цілковитий фінансовий господарський розстрій Росії та нових держав, що позстали на розвалинах австро-угорської монархії. Те, що діється в тих краях, є систематичний розклад капіталу в майні, якого зверхною формою є величезна інфляція паперового гроша. На думку Ніттія лише порозуміння обох англо саських держав відносно счеркнення своїх вірительностей при рівночаснім порозумінню Франції, Італії і Бельгії відносно обмеження або счеркнення відшкодування з боку Німеччини можуть злагіднити світову економічну крізу.

Світові збіжеві ринки.

Про уклад цін збіжа на світових ринках рішають в нинішних часах не лише хліборобські мотиви, але в ще більшій мірі відграють тут ролю мотиви політичні. Крім внутрішно-політичних і економічних умов даної країни цим разом події на близькім Сході, чи там міжнародній конфлікт ізза Царгороду відбились замітно на світових торговицях. Із цього вихідного становища треба ставитися до варіяцій цін, бо властиві умови хліборобської продукції, як і статистичні дані світового засомотрення не виказують ніякої зміни.

На термінових біржах північноамериканської Унії після довшої звишки ціни виказують зворот в противному напрямі. Цифри видимих запасів дещо зросли, але звідомлення про осінні трафікації такі розбіжні, що образ фактичних відносин не дасться уявити. Про канадійські жнива нема точних вістей, всеж таки збірка відбулася без атмосферичних перепон. В Аргентині посівна площа збільшилась о яких 10 прц. і експортову надвишку сшениці оцінюють там без переладного оптимізму на 20 міліонів квартерів.

Інтересні вісти доходять з Індії. Хотяй вислід жнив перевисшує торічну продукцію о 50 прц., ціни в самім краю є значно висші від пересічних цін на світових ринках. Насуваються правдоподібні здогади що цифри про богатство жнива опираються на дуже оптимістичних оцінках. Австралія нарікає на брак дощу, одначе вигляди не заповідаються некорисно.

Про західно європейські краї не чувати нічого нового. Заслує на увагу, що Франція спроваджує з Марокка пшеницю без митової оплати, щоб заморським імпортом не впливати некорисно на курс французького франка.

Від якогось часу можна читати в ріжних заграничних часописах, що жниво в Росії дало вдоволяючий вислід та що Росія могтиме вивозити збіже за границю. Ці донесення треба приймати з найбільшою резервою, бо по обчисленням „Економіческой Жизні" російська посівна площа виносить сього року лише 60 до 70 прц. того, що засівалось перед війною. Коли додати, що сьогорічний стан жнив склясифіковано на 2·9, то дістанемо яких 1,800.000 пудів, так що ледви чи лишиться щось на експорт.

Офіціяльний орган обчисляє також, що ціна українського збіжа виходить о 30 прц. дорожше від найвисшої збіжевої ціни в західній Европі і навіть найнизша російська ціна перевисшає 35 до 6 прц. відповідну ціну европейську. Отже тим більше є неможливим числитися з вивозом збіжа із совітської федерації.

Цифри німецького жнива випали також низші, чим раннійш надіялись. На берлінській збіжевій торговиці тихо, не робиться майже ніяких збіжевих трансакцій, зате ціни муки ідуть завдно в гору.

Оживлений рух панує на чехословацьких збіжевих торговицях. Великий попит особливо за ячмінем, причім замітний експорт кращих гатунків.

На Угорщині виступає інтензивно внутрішна консумція муки, якої закуповують більші скількости по високих цінах, тим більше що й доставa пшениці до млинів доволі трудна.

На збіжевих торговицях в Польщі знаменний застій. При мінімальній подажі великий попит на тверде зерно. З огляду на постепенний спадок польської марки продуценти здержуються з продажю, викликуючи звижку цін.

Економічна хроніка.

Статистично видсмакум.

Під таким заголовком видав недавно польський соціялістичний посол д-р Діяманд інтересну книжку, що кидає ярке світло на фатальні економічні відносини в Польщі. Виймаємо з неї деякі дані:

Сума заграничних довгів Польщі виносила з кінцем 1921 р. цифри 2,320,000.000.000 мп., сума державних гарантів 577,447 міліонів, З того одержали промислові і об. шарницькі організації 572 міліярдів кооперативи 319 і міста 28 міл. Організації обшарників і фабрикантів одержали гарантій у фунтах стерлінгах по курсі 14 тисяч мп. (сьогодня він виносить майже 50 тисяч).

Як виглядають податки? Безпосередний податок виносить від голови в долярах в Англії 60·6, у Франції 16·2, в Німеччині 11·2, а в Польщі 0·3; податки посередні, мита і монополі — в Англії 26·4, у Франції 9·3, в Німеччині 3·3, в Польщі 0 7. Безпосередні податки в Польщі в 1921 р. виносили: грунтовий 2.712 міліонів, податок промисловий 21.000 міліонів, податки посередні 41.385 міліонів.

В порівнанню цін в січни 1914 р. з цінами в січни 1922 р. ціна пшениці побільшилась 784 разів, жита 708, доляра 735, роботи найвисше у муляра 590 разів (сьогодня ті цифри значно висші), але плата винесла 115 разів менше чим доляр і 194 разів менше чим пшениця.

Як виглядали пенсії урядників? Виносили вони в січни 1919 р. нпр. для III. категорії 2.628 мп. місячно, а в липни 1922 р. квоту 277.393 мп., або 106 рsaів стільки, в XI. категорії 371 разів стільки, між тим, коли вартість доляра зросла в тім часі 1400 разів (нині майже два рази стільки). Цифри ті говорять самі за себе. Державний скарб роздрапали фабриканти й обшарники, котрі в додатку за пшеницю й инше збіже беруть горендальні ціни. Рівночасно ремісники, як муляр, швець, кравець і тд. в міру зросту дорожнечі перекидають її тягар на плечі урядника, взагалі нещасного інтелігента. Сьогодня муляр бере 8.000 і більше на день, кравець за убрання 50.000 мп., швець за якунебудь дрібну направу 5.000 і вони не нарікають на дорожнечу, навпаки хвалять собі нинішні часи, бо їхня житева стопа не досягла ніколи тої міри що тепер, коли гарно убираються і нічого собі не відмовляють. А що говорити про різників, великих купців і промисловців, що живуть на скалю американських міліонерів! Освічені інтелігентні кола громадянства серед таких відносин поставлені на сірім кінци, засуджені на мізерне вегетування. Побіч крайної нужди — пише одна польська газета — люксус і розшалілий добробут, якого Польща доси не видала. Невже це шал життя і вжиття, який захоплює народи перед упадком? Найблища будучність це покаже.

Алькогольний промисл.

Відбудова алькогольного промислу в Польщі сконцентрована переважно на Галичину і сумежні волинські области. В короткім часі по части урохомлено, по части докінчується урухомлення около 2500 горалень в самій Галичині. Це страшний удар для країни культурно занедбаної, бо відомо, алькоголь в некультурних країнах ширить більше спустошення чим найбільші елементарні катастрофи, убиває мораль, підприємчивість, активність і відпорність. Очевидці доносять, що вже тепер в деяких сторонах народ пє горівку горнятками без памяти і то не тільки при святочних нагодах, але й в буденнім життю. Чому похід алькоголю спрямовано якраз на Галичину?

Цукор подорож'є.

Польське міністерство фінансів запропонувало на раді міністрів підвисшити акцизу на цукор з 200 ни 300 марок за 1 кг. Нова акциза буде обовязувати від падолиста ц. р. і причиниться очевидно до ще більшого подорожіння цукру.

Торговельні книги.

Польське міністерство внутрішних справ видало розпорядок, щоб у всіх склепах, навіть найменших, були ведені торговельні книги. Розпорядок має на меті недопустити до надужиrь при оплаті доходового податку.

Привіз і вивіз з Польщі за перші чотири місяці 1922 р.

По даним міністерства торгу й промисловости наслідки привозу і вивозу в Польщі дають такі цифри в тисячах марок:

	привіз	вивіз
січень	2,68.500·52	90.911·01
лютий	2,311.95·81	38.211·47
березінь	356.877·11	179.166·07
квітень	379.079·10	197.317·89

Співвідношення між привозом і вивозом в січні — 30·9 прц. в лютому — 42·5 прц., в березні — 50·25, в квітні — 52·1 прц.

Спадок цін в Чехах.

Союз хлібодавців чеського прядильного промислу ухвалив знижку дорожнечого додатку о 30 проц. з днем 15. ц. м. Робітники згодилися на цю знижку.

Курс грошей.

Львів, дня 17. жовтня 1922.

Доляри американські	10.600—10.630
„ „ (1. і 2-ки	10.500—10.530
Доляри канадійські	10 400—10.440
„ „ (1. і 2-ки	10.300—10.340
Марки німецькі	4·15—4·25
„ „ (сотки)	3·90—4·10
„ „ (дрібні)	3·70—4.00
Леї румунські	59·00—62·00
„ „ (дрібні)	58·00—61·00
Корони чеські	350·00—365·00
„ „ (дрібні)	340·00—360·00
Австрійські тис. нов. ем.	500·00—6·0·00
„ „ ст. ем.	1.600·00—1.650·00
„ сотки нов. ем.	45·00—50·00
„ 50 кор.	40·00—45·00
„ 20 кор.	18·00—20·00
„ 10 кор.	9·00—10·00
„ 1. і 2-ки	0·50—0·40
Рублі 5-сотки	1·30—1·60
„ сотки	1·30—1·60
„ 25-ки	1·10—1·30
„ дрібні	0·80—0·95
„ думські 1.000-ки	20·00—25·00
„ „ 250-ки	15·00—18·00
Карбованці	1·20—1·30
Гривні	1·60—1·80
Франки французькі	775·00—800·00
Фунти стерлінгів	46.000·00—47.000.00
Франки швайцарські	19.050·00—2.000·00

Золото:

20 кор.	38.500.00—39.500·00
20 франк.	36.700·00—37.700·00
20 марк. нім.	44·500·00—45·500·00
фунти стерлінгів	47,000·00—47·500·00
10 рубл.	47,500·00—48·500·00
Доляри	10.000·00—10.100·00

Срібло.

Корони австр.	775·00—810·00
5 кор. австр.	4.200·00—4.300·00
Фльорени австр.	1.950·00—2.000·25
Рублі	3.380·00—3.375·00
Копійки	16·50—17·00
Доляри американські	7·500·00—8.000·00
„ „ полов. і ¼	7.500·00—7.700·00
Доляри канадійські	7.500·00—7.600·00
„ „ дрібні	7,000·00—7.100·00
Леї румунські	820·00—825·00

ТЕЛЄҐРАМИ.

Мирова конференція.

Париж (ПАТ.) По всякій правдоподібности мирова конференція пічнеться 6. падолиста. Франклін Буйльон предкладав яко місце для мирових переговорів Смирну. Союзні держави противляться виборови цього міста з матеріяльних і моральних причин. Ангора не згодилася, щоби мирова конференція відбувалася в Швайцарії. Правдоподібним тереном мирової конференції буде Франція або Італія.

Димісія Красіна неприйнята.

Льондон (ПАТ.) Райтер доносить, що совітське правительство не прийняло димісії Красіна, спричиненої непризнанням його торговельної політики.

Вибори в Англії.

Льондон. (ПАТ.) В політичній кризі послідувало на стільки вияснення, що реченець виборів визначено оконечно на половину падолиста. Непримиримі уніоністи здобули в партії перевагу і більшість заявилася за розвязанням парляменту. Тому на зізді партії послідує розлам. Консерватисти останнуть з Чемберленом, а ліве крило утворить нову партію під проводом Черчіля і Л. Джорджа,

Заява Геріо.

Париж. (ПАТ.) Геріо, який вернув з подорожі по Росії, у розмові з журналістами зазначив конечність навязати взаємини з Росією. На дипльоматичному терені муситься здобути вільний переїзд російських кораблів через Дарданелі. Слід приспішити відбудову економічного життя в Россії і вможливити урохомлення російського промислу і хліборобства, дати можність сплачувати довги. Росія виплатить відшкодування приватним власникам, коли їй допоможеться. Що до голодової катастрофи, то ці описи пересадні.

Положення в Росії на загал добре. Росія думає навіть вивозити збіже. В справі берестейського мира Чічерін і Троцький заявили Геріотови, що в 1919. р. Росія зверталася до французького правительства, щоби їй післати з Румунії 300 офіцирів-інструкторів. Ленін і члени рос. правительства благали Клемансо, щоби дав Росії поміч для дальшого ведення війни, але наспіла радіотелеграма з вежі Айфля з відповідю, що Франція більше не цікавиться російською армією.

Кампанія проти Геріота.

Париж (ПАТ.) „Еко д' Парі“ почало кампанію проти Геріота і питається його, чи теперішне правительство Росії може гарантувати за завтрішнє правительство. Така гарантія не є певна. Большевицька влада істнує, щоправда, від 5 лт, але треба сумніватися чи вона сягає поза межі міста. Перед заключенням договору з Росією слід точно розглянути положення.

Відкликання американських військ з Надренії.

Вашінґтон. (ПАТ.) З вірodостойного жерела доносять, що в найблизчому часі послідує відкликання американських окупаційних військ із Надренії.

Справа евакуації Тракії.

Париж. (ПАТ.) „Чікаго Тріюн“ з Атен: Новий командант грецької армії в Тракії повідомив, що по причині недостаточних французьких залізничих матеріялів, відворот годі буде перевести в означеному реченці.

Після промов Л. Джорджа і Чемберлена.

Лїфилд (ПАТ.) В звязи з промовами виголошеними Льойдом Джорджем і Чемберленом, маються відбути в Льондоні важні наради. Премієр конферував учера з Чемберленом й иншими міністрами. Сьогодні мається відбути конференція консервативних провідників.

Відповідь Франції на проєкт Бредбері.

Париж. (ПАТ.) „Матен“ пише, що французьких делегат в репараційний комісії конферував з през. Мільраном у справі відповіди, яку має дати французька делегація на проєкт Бредбері.

Присяга урядового мін. загр. справ.

Атени (ПАТ.) Міністер заграничних справ Політіс зложив присягу.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Останнє ч. (38 9869) „Діла“ сконфісковане за передрук статті із „Ere Nouvelle“ про галицькі відносини.

— **Крадіж в суді.** До бюра заряду вязниці при вул. Баторого вдерлися злодії, розбили касу і забрали скринку ізількома міліонами, після чого втекли.

— **Смерть дезертира.** Поліція арештувала в Перемишли дезертира Петра Начеса і ескортувала його до військового суду у Ряшеві. По дорозі, за Перемишлем арештований дезертир почав втікати, поліція стріляла за ним кілька раз і поклала його на місци трупом.

— **Крадіж у жидівській божниці.** В Городку ягайл. злодії украли з божниці 4 срібні ліхтарі та инші дорогоцінности, вартости кількох міліонів.

— **Пожежа корабля.** Із Сан-Франціско німецька преса доносить, що на великому океані вибухла пожежа на кораблі „Гонолюлю“. Богато пасажирів згинуло, а 300 осіб уратувало життя при помочі ратункових гумових плащів.

— **Позичка домовин.** Наслідком дорожнечі у Берліні, біднійші люде не мають змоги купити трумни на випадок смерти кого з родини. В звязку з тим в Берліні засновано товариство для позички домовин. Це товариство позичає трумну тільки для перенесення покійника на цвинтар, де небіщика закопують, а трумну звертається для товариства, з відповідною заплатою.

— **Вписи до драматичної школи.** Як у нас уже повідомлювалося, у Львові при Музичнім Інституті ім. М. Лисенка незабаром почне функціонувати драматична школа під проводом Олександра Загарова і Миколи Вороного. Пригадуємо особам в тім заінтересованим, що вписи до тої школи, в терміні від 15-го до 25-го ц. м. вже переводиться при канцелярії згаданого Музичного Інститута (ул. Шашкевича 5), почім вписані кандидати на учнів мають скласти короткий іспит. Навчання в школі розпічнеться з 1 им днем падолиста. Програм навчання подано в ч. 36. нашої газети з 15. жовтня с. р. на стр. 8-ій.

— **„Будяк“.** Вже вийшло 19—20 ч. політично-сатиричного журналу „Будяк“ з богатим актуальним змістом.

— **З нинішним числом** розсилаємо всім пп. передплатникам катальог т ва „Українського Видавництва в Катеринославі“. Хто не дістав, зволить звернутися безпосередно на адресу: E. Wyrowyj, Berlin sw. 47. Yorkstrasse 84. II. Німеччина. 939 1-1

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині присимо отсим складати передплату за наш часопис в Банку Чеських Леґіонів в Празі на конто Видавн. Спілки „Діло“ у Львові, а нас повідомити листівкою. — *Адміністрація.* 1—4

Памятайте про пресовий фонд „ДІЛО“! Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Діла“.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

ОПОВІСТКИ.

Народній театр Тов. „Українська Бесіда“ у Львові, (Шашкевича 5).

Четвер 21. с. м. год. 7'30 вечером: „ЗАКОН“ драма на 4. дії В. Винниченка. Перший виступ п. М. Морської.

Субота 21. с. м. год. 7. вечером: третій раз: „БАРОН КІММЕЛЬ“ оперетка на 3 дії В. Колля.

Білети від 11—1 і 4—7 в „Народній Торговлі“ — а в день вистави від 5. год. в касі театру. XXV. 1—?

—o—

Звичайні загальні збори Жіночого Кружка УПТ. ім. Ганни Барвінок у Львові відбудуться в неділю 22. жовтня ц. р. о год. 5 ій по полудни в школі ім. Шевченка при вул. Мохнацького 12. На порядку дня: 1) Відкриття зборів, 2) Відчитання протоколу з послідних зборів. 3) Звіт секретарський і касієрський, 4) Звіт контрольної комісії. 5) Вибір голови, членів старшини і контрольної комісії, 6) Вибір відпоручниць на загальний зїзд УПТ. 7) Внесення і евентуалія. По зборах відчит д-ра Василя Щурата: Ганна Барвінок — дружина Куліша. Проситься о як найчисленнійшу участь. За старшину кружка: *К. Малицька, О. Коренцева.* 905а 2—2

Пов-р Тернопільщина! В середу 25. жовтня с. р. о год. 12. в пол. відбудуться в салі Міщанського Брацтва в Тернополі довірочні збори членів трудової партії для вибору управи повітової організації. З кождого села повинні явитися представники, а так само всі інтелігенти.

Подяка. Вп. д-рови Ст. Чикалюкови, адв. в Тернополі, складаю щиру подяку за безкорисні його заходи, які уможливили мені виїхати за кордон на студії, і за його волею складаю на „Рідну Школу“ 2000 мк. на український університет 2000 і для „Сокола-Батька“ 2000 мк. *О. Антків,* студ. агр.

Замісць вінця на домовину бл. п. ОЛЕКСИ ГАЙДУКЕВИЧА члена читальні „Просвіта“ і містоголови Церковного Комітету в Замарстинові складають на наших вязнів: по 5.000 мп.: Виділ Читальні, Церковний Комітет; по 1,000 мп.: Польовий, Карась, Демчук, Петрів, Стецьків, Мурський, В. К., Матвіїв; по 500 мп.; Легкий, Яськів. Разом 19.000 мп. 1-1

Проби „Бандуриста“ відбудуться в четвер 19. жовтня, та понеділок 23 жовтня о год. 7-ій вечером в малій салі Муз. Тов. ім Лисенка. Взивається усіх членів безумовного явитись з огляду на близький речинець концерту на дохід інвалідів (3/XI с. р.). Рівнож взиває Виділ усіх досі не вписаних Товаришів-співаків вписатись негайно в члени хору „Бандурист“. Вписуватись у секретаря Т-ва Ф. Мусія. ВИДІЛ. 937 1—1

Вінчання Михайлини Сівбалівної з Михайлом Євтушенком б. сотником Запорізької Бригади відбулося дня 14. X. ц. р. в церкві Успенській у Львові. 935 1—1

Замісць повідомлень про своє вінчання, яке відбулося 23 вересня ц. р. складають на „Рідну Школу“ Марія з Хмілевських і Олександер Мельникович 5.000 марок п. 936 1—1

Дрібні оголошення.

Касовий звіт „Самопомочі“

ДОПОМОГОВОЇ ЦЕНТРАЛІ ДЛЯ ЧАСТИН УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ,
що перебувають поза межами Рідного Краю, за час від дня 1. до 31. липня 1922. року.

Прихід			СУМА Кч.	СУМА с.
Остала готівка з попереднього місяця, на яку зложилися:				
1. Військова Канцелярія Диктатора З. У. Н. Р. у Відні, для грудно хорих	1.000·00	Кч.		
2. Маніфестаційний Комітет через Допомоговий Комітет, у Філядельфії Па 9.067 Кч., по зреалізуванню	9.063·00	„		
3. Допомоговий Комітет через Вп. п. Петра Кирилюка, у Філядельфії Па 1.650 Кч., по зреалізованию	1.640·00	„		
4. Допомоговий Комітет, через Вп. п. Петра Кирилюка у Філядельфії Па 100 долярів, по зреалізованню	4.582·00	„		
5. Центральний Допомоговий Комітет в Празі, через Вп. проф. д-ра Степана Смаль Стоцького	20.000·00	„	36.285	—
			36.285	—

Розходи			СУМА Кч.	СУМА с.
I. Допомоги для хорих старшин і стрілецтва в Лічницях, Чехословаччина:				
1. Лічниця Хомутів	654.00	Кч.		
2. „ Прага	560.00	„		
3. „ Пардубиці	422.00	„		
4. „ Йозефів	308.00	„		
5. „ Штернберк	360,00	„		
6. „ Млада Болеслава	566·00	„		
7. „ Лібeрець	198·00	„		
8. „ Літомериці, Терезин, Карльове Вари, Яхимів, Пісек, Берно, Ружемберк і Часлав	882·00	„	3.950	—
II. Допомоги для інтернованих старшин і стрілецтва в таборах:				
А. Чехословаччина:				
Український військовий табор в Йозефові:				
1. Старшини	1.954.00	Кч.		
2. Стрілецтво	8.404·00	„		
Б. Румунія:				
Табор інтернованих в Орадеа Маре: Старшини і стрілецтво	3.258·00	„	13.616	—
III. Культурно-просвітний Кружок Українського Військового Табору в Йозефові Ч. Слов. — зворот			2.000	—
IV. Адміністрація „Самопомочі“			450	—
Сальдо			16.269	—
			36.285	—

Йозефів, дня 31. липня 1922. р.
ЗА УПРАВУ „САМОПОМОЧІ“:
Крушельницький Корнило в. р. голова. *Байгерт Іван в. р.* скарбник. *Груба Михайло в. р.* писар.
Рахунки й діловодство „Самопомочі“ провірено за місяць липень 1922. р. та найдено її грошеву господарку згідною з місячним касовим замкненням. — Про це повідомляється Вп. Жертводавців, а про стан допомогової акції — звітується Військовій Канцелярії Диктатора З. У. Н. Р. у Відні.
Йозефів, дня 10. серпня 1922. р. *ЕКОНОМІЧНО-АДМІНІСТРАТИВНА КОМІСІЯ.*

За редакцію відповідає Володимир Целевич. З друкарні Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10